

VILÁG OSSZÁG

Kolozsvár 1946 január 24

Felelős főszerkesztő: BALOGH EDGAR

Csütörtök III. évfolyam, 19. szám

Mi a véleménye arról a szivről, amelyből egy darabot kiszakítanak?

- kérdezte Groza Péter az erdélyi magyarok állítólagos kitelepítése felel tudakozó külföldi újságíróitól

BUKAREST, január hó. (Kiküldött munkársunktól). Bukarest politikai élete még mindig Visinszki, Harriman és Clark-Kerr, három szövetséges nagyhatalom megbízottak litogatása jegyében áll. Késztelen, a főváros a három diplomata érkezését valamelyes szorongással várta. Az érzést azonban a demokrácia oldalán több megnyugvás, majd felszabadultság, végül pedig szinte öröm váltotta fel: Groza Péter és a demokrácia győzött.

Amióta a három diplomata elutazott, a tárgyalások menetéről és légköréről sok minden szivárgott ki.

Igy jól tájékozott körökben tudni vélük, hogy a tárgyalások feszélyezetten indultak és az a feszélyezettség csak napok mulatán engedett fel. Ebben pedig nagy szerepet játszott Groza Péter lenyűgöző egyénisége. A tárgyalások menetéről jellemzőképpen mondották el nekünk a következő epizódot: A tárgyalások közben Groza Péter egy Heineket idézett mondatot, az idézetre Harriman pillanattól kezdve, mintha egészen új színt hozott volna a tárgyalóterem. A megbeszések hangja szívélyes, légköre barátságos, eredménye pedig a demokráciára nézve diamalmas lett.

Maga Harriman — aki egyébként igen neveltségű, széles látókörű demokratának bizonyult — elutasításakor kijelentette, hogy valóban igen rossz érzésekkel érkezett Romániába, de részben az itt tapasztaltak, főként azonban Groza Péter személyének lenyűgöző hatására érzéseit, véleményét tökéletesen megváltoztatta. Harriman egyébként az amerikaiak nyíltszívűségével és lelkesedésével bevezetett egész bukaresti tartózkodása alatt Groza Péterrel, akit meleg mosollyal „válaszó”-nak mentett.

A román demokrácia egyik éharcosa az eredményes tárgyalások nyomán mondotta Groza Péterrel:

— Az egész világon úgy akad olyan politikus, mint a mi Groza Péterünk. Ennyi hátsággal a nép iránt és ilyen hatalmas túlértékkel, műveltséggel, ilyen lenyűgöző erővel kevesen szolgálják a demokráciát.

A sok kőza rémhírrel kapcsolatban, amelyet Romániáról és a román politikáról a nemzetközi reakció terjeszt, egy külföldi újságíró megkérdezte Groza Pétert, mi a véleménye — a magyarok kitelepítéséről?

— Különös kérdés — csodálkozott a külföldi nagy lap tudósítfőjára Groza Péter —, hiszen én is megkérdőzhetném öntől, mi a véleménye arról a szivről, amelyből egy darabot kiszakítanak? Egyébként — tette hozzá —, volt Európában egy eszimentém, aki az afajtá kitelepítéseket kitalálta: Hitlernek hívták. Mi azonban örökre el akarjuk tüntetni Hitler átkos szellemét ebből az országból.

A nagy amerikai nép kiküldöttje, Harriman méltán állapíthatja meg: Groza Péter és a román demokrácia valóban erre törekszik a reakcióval szemben.

A reakció nem látta át azonnal azt a kudarcot, amelyet a bukaresti tárgyalások eredménye reánezve jelentett. Különösen Hatieganu Emil kinevezése kellett nagy örömet táborukban. Ugy érezték, itt az ideje, hogy levezessék álmukat.

Előbb az egyetemen voltak közönséges felszólalások, majd az Ardealu, Maniu Gyulának, a vén politikai bajkeverőnek a lapja, egy krajovai kommunista újság azóta többszörösen helyreigazított sajtóhibájával kapcsolatban ocsmány hangon támadta az egész demokráciát. A bukaresti diákok éretlen tüntetésére az egyetem legidősebb, az ország határain túl is ismert tudósal válasszoltak, akik egyhanguan elhívték a felszólaló megnyilatkozását. Az Ardealu-t 15 napra betiltották és az egész román sajtó a román rádióval együtt a legmélyebben megbélyegzte a lapot.

Allig ült el azonban a két fasista megnyilatkozás visszhangja, az erdélyi magyarság

körében nagyon is jól ismert Hatieganu Emil magához kérte a bel- és külföldi sajtó tudósítoit és mind a románai magyarság, mind pedig Magyarország irányában gyűlöletről tanuskodó hangon beszélt a román-magyar viszonyról.

A reakció tehát végre levetette álarcaát és adta, ami lényege: a faji uszítást, a nemzetiségi elnyomást és a népek közötti gyűlölködést. A magyar nép végre tisztán láthatja,

kikkel áll szemben, mit akarnak Maniuék azokkal a nemes testvéri törekvésekkel szemben, amelyeket Groza Péter és a román haladó demokrácia táplál a magyarság iránt. Ezen felül pedig ennek az önleplezésnek van még egy haszna: az amerikai nép végre tisztán láthatja, hogy ebben az országban demokráciát csak a Groza-kormány teremthet.

SOMLYAI LASZLO

Illetékes kormánykörök Hatieganu Emil uszításairól

KOLOZSVAR, január 22. Hatieganu Emil államminiszter, a nemzeti parasztpártnak a kormányba bevont képviselője sajtónyilatkozatot adott a romániai és a külföldi újságíróknak. Nyilatkozatában élesen támadta mind a románai magyarságot, mind pedig Magyarországot. Hatieganu beszédével kapcsolatban illetékes kormánykörökben az alábbiakat közölték:

Hatieganu Emil nyilatkozatából az

tűnik ki, hogy ő nem tartja magát lojális együttműködőnek, hanem csak minden felelősségtől felmentett megfigyelőnek.

Ily módon Hatieganu Emil ahelyett, hogy elfogadná a kormányban a megoldásra javasolt utat, ott, ahol ő a nézeteivel ellentétes kormányintézkedést fél felfedezi, nyíltan a kormány politikájával ellentétes magatartást tanusít

A nagyhatalmak a béketárgyalásokon meghallgatják a legyőzött csatlósállamokat is

- jelentette be Truman az amerikai kongresszushoz intézett üzenetében

WASHINGTON, január 22. Truman, az Egyesült Államok elnöke, hétfőn mondotta el szokásos évi üzenetét a kongresszus előtt. Az elnök ezalkalommal szemlélet tartott az Egyesült Államok legfontosabb belpolitikai és külügyi kérdéseiről.

— Az 1945-ös esztendő ejlénségeink végleges vereségét hozta meg — kezdte beszédét az elnök. — Most az igazságos és tartós béke kiépítése vár ránk. Nagyjelentőségű annak a szükségessége, hogy az Egyesült Nemzetek háborús megállapodását fenntartsuk és a béke útjára tereljük.

— Minden erőnket és elhatározásunkat — folytatta — az Egyesült Nemzetek szervezétének sikere szolgálatába állítjuk egy elkövetkező háború megakadályozására. Ezért módot kell találnunk arra, hogy a szervezetben a kismemzetek épp úgy, mint a nagyhatalmak hallathassák szavukat és szabadon kifejthessék akarataikat. E célból a nagyhatalmak moszkvui meg egyezése folytán módot kívánunk nyújtani az olasz, román, magyar, bolgár és finn békeszerződések megszövegezésénél e nemzetek képviselőinek meghallgatására is.

Truman ezután hangoztatja, hogy szükség van az amerikai nép minden erejére, akaratára és bölcsességére, hogy közteműködhessek a nemzetközi ügyek befolyásolásában, majd az atomenergia ellenőrzésének kérdésére tért át.

— Az atomkérdésben egyéni véleményem — mondotta —, hogy meg kell találnunk a hatékony eszközöket az atomenergia háborús célokra való felhasználásának kiküszöbölésére. A béke, melyre törekszünk, ne husz évre szóljon, hanem állandó legyen.

Az elnök külpolitikai beszámolója során még Németország és Japán megszállásának problémáival foglalkozott, majd beszámolóját a következő szavakkal fejezte be:

— Hanyarosan eljön az idő, mikor még a most legyőzött államokban is olyan kormányzatot teremthetünk, mely megéri, hogy háborúra készüljön, támadó háborút viselni községesen gonoszul.

Ezután az Egyesült Államok világkereske-

delmi célkitűzéseit vázolta, hangoztatva, hogy Amerika a nemzetközi jólétet világpiaconak helyreállításával kívánja előmozdítani.

Ami Amerika belpolitikai problémáit illeti, e téren elsősorban kétféle hadsereg fenntartásának feltétlen szükségességét hangoztatta Truman elnök az Egyesült Államok biztonsága érdekében.

A bérvizsályokról is megemlékezett az elnök évi összefoglalója során. Kijelentette,

hogy módot fognak nyújtani a vállalatoknak, hogy magasabb fizetést adhassanak alkalmazottaiknak, de egyidejűleg ajajsony áron hozhassák áruikat forgalomba.

Beszéde végén Truman elnök a kongresszus támogatását kérte jövődéli tervéhez, bejelentve, hogy az angol-amerikai kölcsönegyezmény megszavazását külön beszédben is kéri fogja a kongresszus tagjaitól.

Ki lesz az új francia miniszterelnök?

PARIS, január 22. De Gaulle tábornok lemondása után a francia közvéleményt és az egész világsajtót a tábornok utódának személye foglalkoztatja.

A francia politikai pártok szakadatlan táncoskodásokkal igyekeznek megoldani a kormányválság kérdését. A tárgyalások folyamán váratlanul a radikálszocialista párt is kombinációba került, amennyiben Herriot

volt miniszterelnököt is egyik legesélyesebb jelöltként emlegetik a kormányfői tisztre. Herriot vidéki tartózkodási helyéről vissza is érkezett a francia fővárosba.

A kommunista párt parlamenti csoportja és végrehajtóbizottsága szintén több illet tartott az emült nap folyamán. A párt hivatalosan Thorez jelölte miniszterelnöknek.

Görögország, Jáva és Perzsia kérdései az Egyesült Nemzetek biztonsági tanácsa előtt

LONDON, január 22. A Szovjetunió jegyzéket terjesztett az Egyesült Nemzetek biztonsági tanácsa elé, melyben felhívja a figyelmet a görögországi helyzetre és az angol csapatok jelenlétét szükségtelenné és idegen állam beavatkozásnak minősíti.

Ugyanakkor Szovjetukrajna jegyzéket juttatott el a biztonsági tanácshoz az indonéziai helyzetről. A jegyzékben a szovjetukrán kormány a jövő helyzet sürgős kivizsgálását kéri, mert az angol csapatok hónapok óta hadműveleteket folytatnak a benszülöttek ellen japán katonai kötelékek segítségével.

Az angol kormány egyébként a jövő helyzet kivizsgálására rendkívüli megbízatással Bataviába küldte Sir Archibald Clark-Kerr moszkvai angol nagykövetet. A nagykövet már utnak is indult Jáva felé.

A harmadik kérdés, amivel a biztonsági tanácsra a közeljövőben foglalkoznia kell: Perzsia problémája. Ebben az országban ma már teljes a gazdasági és politikai anarchia, mivel a Hakimi-kormány lemondott. Ezzel szemben Asszerbejdzsán tartomány demokratikus kormánya most tartja hosszú idő után az első szabad választásokat, melyekben az asszonyok is szavazhatnak. Visinszki egyébként kedden Londonba érkezett.

